

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Administrative Skills of School Administrators Affecting the Student Care and Support System Management in Schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

ศิริพร ยตะโคตร¹ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา² ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ³
Siripron Yatakot¹ Dr. Penphaka Panjana² Dr. Ruthaisap Dokkham³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ ทำอำนาจพยากรณ์และหาแนวทางพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน จำนวน 337 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 82 คน ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 86 คน และครูผู้สอน จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.818 - 0.929 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.963 และการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.848 - 0.918 มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.960 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าเอฟ (F - test), One - way ANOVA, ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
2. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ข้าราชการบำนาญ

³Retired civil servants

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศิริพร ยตะโคตร, tidty155@gmail.com

รับเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567 แก้ไข 27 เมษายน 2567 ตอรับ 29 เมษายน 2567

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูง ($r_{xy} = 0.714$)

6. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ ทักษะด้านความรู้ความคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 54.06 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.071

7. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มี 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ ทักษะด้านความรู้ความคิด

7.1 ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ได้แก่ ผู้บริหารควรหมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้ เป็นต้นแบบในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา

7.2 ทักษะด้านความรู้ความคิด ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีความสามารถที่จะนำกลยุทธ์ แนวคิดใหม่ ๆ นำมาปรับใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, identify the relationship, determine the predictive power, and establish guidelines for developing administrative skills of school administrators affecting the students care and support system management in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 337 participants, including 82 school administrators, 82 teachers responsible for student care and support system, and 169 teachers. The instruments for data collection included a set of questionnaires and interview forms. The questionnaire assessing administrative skills of school administrators demonstrated the discriminative power between 0.818 and 0.929, with the reliability of 0.963. Similarly, the student care and support system management within schools showed the discriminative power between 0.848 and 0.918, with the reliability of 0.960. The statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation, F – test (One-way ANOVA), Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The administrative skills of school administrators, as perceived by participants, were overall at a highest level.
2. The student care and support system management within schools, as perceived by participants, was overall at the highest level.
3. The overall administrative skills of school administrators, as perceived by participants with distinct positions, work experience, and school sizes, were differences at the .01 level of significance.

4. The student care and support system management within schools, classified by participants' positions, and work experience, showed differences at the .01 level of significance. Regarding school sizes, there were overall no differences.

5. The administrative skills of school administrators and the student care and support system management within schools overall had a positive relationship at the .01 level of significance, reaching a high level ($r_{xy} = .714$).

6. The administrative skills of school administrators could predict the student care and support system management within schools, including educational and instructional skills, and cognitive skills, at the .01 level of significance with the predictive power of 54.06 and the standard error of estimate of ± 0.071 .

7. The guidelines for developing the administrative skills of school administrators comprise two aspects: Educational and Instructional Skills, and Cognitive Skills.

7.1 Educational and Instructional Skills. Administrators should commit to diligent study to enhance their knowledge, serve as role models in self – development, and actively support teachers in accessing professional development training.

7.2 Cognitive skills. Administrators must possess the ability to implement strategies and innovative ideas to develop schools in response to current circumstances.

Keywords: Administrative Skills, Student Care and Support System Management Within Schools

ภูมิหลัง

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร การหลอหลอมความคิด ความเชื่อของกลุ่มคนทำให้ต้องใช้วิจารณญาณในการตั้งรับกับกระแสสังคมยุคใหม่ ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนต้องมีการปรับตัวรู้เท่าทัน เพื่อดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มิฉะนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การปรับตัว อารมณ์และจิตใจ สุขภาพ ความรุนแรง เกม ยาเสพติด เพศ และอื่น ๆ ดังนั้น การเสริมทักษะให้นักเรียนให้มีความรู้ในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะภัยสื่อสังคม ภัยยาเสพติด ภัยบุคคล และสาธารณภัย จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้เท่าทันปัญหา และการปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข การเสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีความห่วงใยสวัสดิภาพของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรอบคอบ ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม เท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 27)

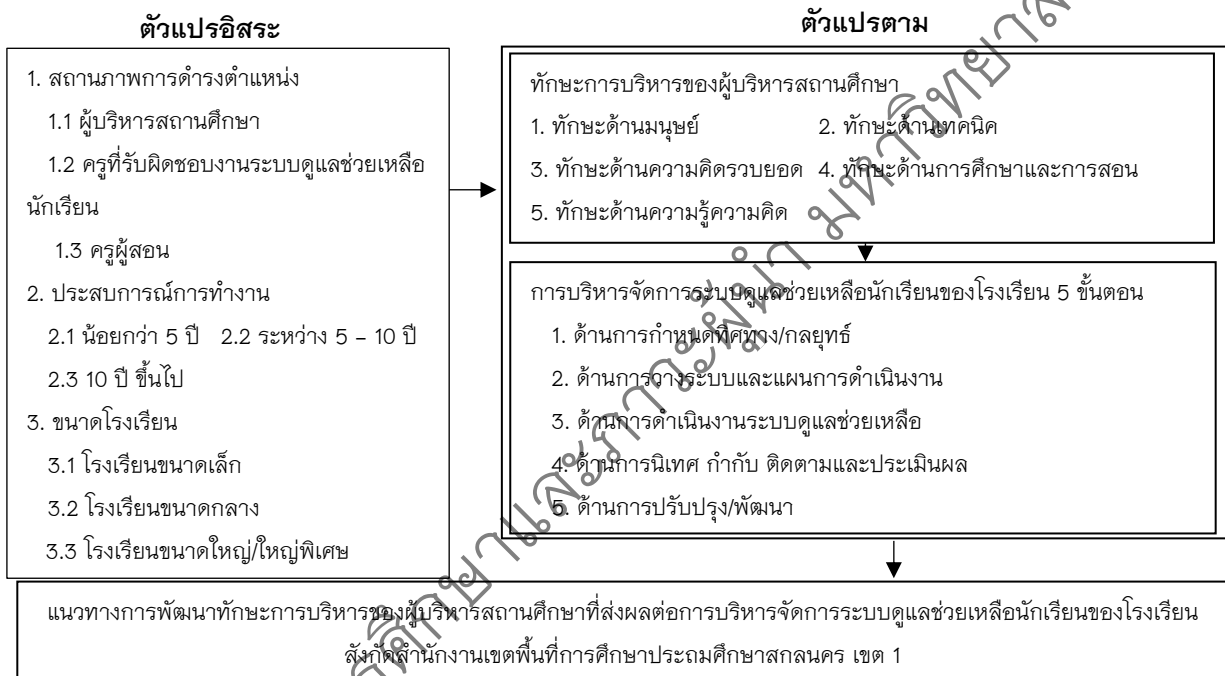
ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนให้ดีขึ้น จึงควรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนจึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการติดตาม กำกับนิเทศ และด้านการประเมินผล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,618 คน จาก 174 โรงเรียน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 82 คน ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 86 และครูผู้สอน จำนวน 169 รวม 337 คน จาก 82 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งแบบสอบถามมีจำนวน 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2, 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 337 ฉบับ ถึง 82 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ได้รับเอกสารตอบกลับมา จำนวน 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ F – test ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพในอำนาจพยากรณ์ แบบสัมพัทธ์แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
4. ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับระดับสูง ($r_{xy}=.714$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 53.8 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .071$

6. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้แก่ 1) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ได้แก่ ผู้บริหารควรหมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้ เป็นต้นแบบในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา 2) ทักษะด้านความรู้ความคิด ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีความสามารถที่จะนำกลยุทธ์ แนวคิดใหม่ ๆ นำมาปรับใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและเป็นไปในทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษา สามารถปรับตัวสร้างกำลังใจ สร้างแรงจูงใจ เชื้อใจในพฤติกรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของบุคลากร มีการจัดระบบงานตามระเบียบแบบแผนของหน่วยงาน นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงาน มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์งาน และกำหนดขอบข่ายงานในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ สามารถมองเห็นสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเจษฎา มีตา (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะทางความรู้ความคิด

2. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและเป็นไปในทางบวก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเข้าใจนโยบายที่เกี่ยวข้องกับดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดแผนกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการที่ระบุโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานที่ชัดเจนตามระเบียบหรือแนวปฏิบัติ มีกระบวนการการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุน และทบทวนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนา วิธีการและเครื่องมืออย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการพัฒนาคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สอดคล้องกับ พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแบ่งตามหน้าที่ คณะกรรมการอำนวยการ พบว่าอยู่ในระดับมาก คณะกรรมการประสาน พบว่าอยู่ในระดับมาก และคณะกรรมการดำเนินการ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน พบว่า

3.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่อยู่ในสถานภาพการบริหารสถานศึกษามีความรู้และความสามารถ รวมถึงเข้าใจในการบริหารสถานศึกษาได้มากกว่าครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุदारัตน์ เหมาะสมาน (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น

ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่าส่งผลให้เกิดความเชี่ยวชาญในการทำงานมากกว่าตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติรัตน์ เหมาะสมาน (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่อยู่ในสถานศึกษา ขนาด บริบท สภาพแวดล้อมในการบริหารสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน การดำเนินงาน ย่อมส่งผลให้มีความแตกต่างกัน ของปรียาพร ไชยพลบาล (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะ การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน พบว่า

4.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรเพ็ญจิระฉวีวีรกุล (2562, หน้า 331) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย พบว่า ด้านตำแหน่งหน้าที่ตามคำสั่งที่ 424/2560 ฝ่ายอำนวยการ (ทีมนำ) และฝ่ายประสาน (ทีมประสาน) จำนวนฝ่ายละ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 และฝ่ายปฏิบัติการ (ทีมทำ) จำนวน 88คน คิดเป็นร้อยละ 78.58

4.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มองภาพรวมและให้ความสำคัญในการบริหารจัดการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรเพ็ญ จิระฉวีวีรกุล (2562, หน้า 331) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน พระปฐมวิทยาลัย พบว่า มีประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 59.82 ประสบการณ์ทำงานหน้าที่หลักในสถานศึกษา 6 – 10 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.54 และ 10 – 20 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64

4.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนต้องมีกระบวนการ การดำเนินงานตามขั้นตอนอยู่แล้ว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการ บริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนต้องมีกระบวนการ การดำเนินงานตามขั้นตอนอยู่แล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิมพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 195) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทาง พัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในขนาดโรงเรียนต่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับระดับสูง ($r_{xy} = .714$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมถึง

ความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทีณี นานาคบุตร (2560, หน้า 103) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน มีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความคิด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .420 และทักษะด้านความรู้ความคิด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .337 ได้ร้อยละ 53.8 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.071 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญ ทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงาน รวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิศรา หาญรัศมี (2563, หน้า 159) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร พบว่าจำนวน 3 ทักษะ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ทักษะ คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ 1 ทักษะ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ทักษะด้านเทคนิค ตัวแปรทั้ง 3 ทักษะนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนได้ร้อยละ 8.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 1.4934

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านความคิดรวบยอด ดังนั้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ควรส่งเสริมและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้บริหารมีความสามารถในการวางระบบการปฏิบัติงาน และนำเทคนิคใหม่ ๆ ใช้ได้ ผู้บริหารมีการวางแผนพัฒนา การศึกษาได้ครอบคลุมทุกมิติ

1.2 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ดังนี้ การกำหนดทิศทาง/กลยุทธ์ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวางระบบและแผนการดำเนินงาน และการปรับปรุง/พัฒนา ดังนั้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน ได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างลึกซึ้ง โดยผู้บริหารเองเป็นแบบอย่างในการเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อทักษะการบริหาร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยศึกษาสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2 ควรศึกษาการวิจัย และพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมในทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา มีตา. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ปรียาพร ไชยพลบาล. (2561). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล. (2562). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย*.
วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 326 – 337
- วาทีณี นานิคบุตร. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). *สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *การพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สุดารัตน์ เหมาะสมาน. (2561). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุนิสา สัจด์ศรี (2565). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อิศรา หาญรักษ์. (2563). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.